

PARAU FA'A'ARARA'A NĀ TE MAU VE'A #41

Te mau nūmera o teie ma'i :

205 hi'opo'ara'a tei ravehia mai te monire ra, aita e ta'ata i ro'ohia i teie ma'i.

3170 ta'ata tei hi'opo'ahia, mai te omuara'a o teie ma'i. E 60 rahira'a ta'ata tei ma'ihia i te Covid-19 : 1 noa ta'ata tei roto i te hi'opo'ara'a tāmāu. 59 ta'ata tei 'afaro roa mai, 'aita te mau tapa'o ma'i e 'itehia fa'ahouhia ra i nia ia rātou. **Aore roa e ta'ata e tape'ahia fa'ahouhia ra i roto i te fare ma'i.** E te parau āpi oaoa ra, **aore roa e ta'ata i fa'arue mai.**

Teie ra, ia vai ara noa ā tātou, e ia tāmāu noa ā i te fa'a'ohipa i te mau ravea pāururura'a i teie ma'i.

Te mau nūmera 'i teie mahana

Ta'atoara'a o te mau ta'ata tei ma'i hia i te COVID-19 : 60

Rahira'a ta'ata tei ma'i hia i te COVID-19 e o tei tapea hia i te fare ma'i :

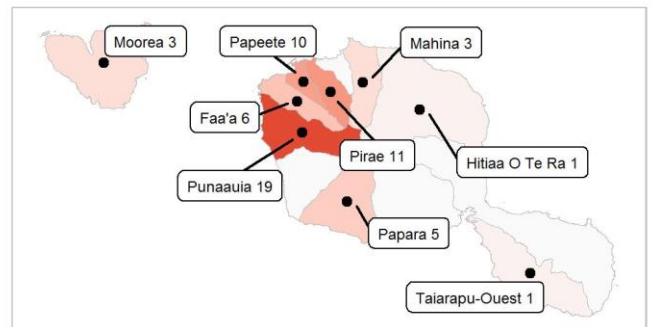
- no teie taimē 0

- mai te ha'amatarā'a no teie ma'i 4

Rahira'a ta'ata tei rapa'āu hia i roto i te piha rapa'aura'a ma'i fifi 0

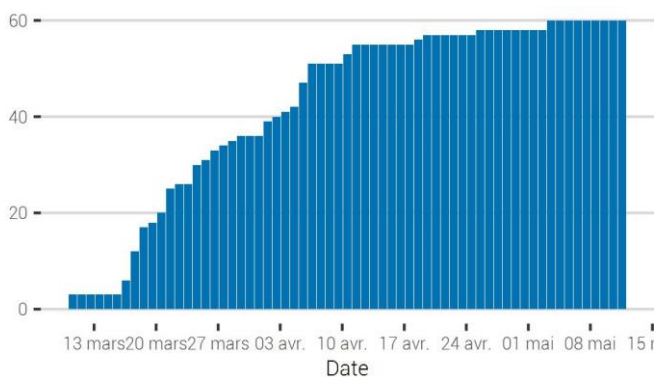
Rahira'a ta'ata i fa'arue mai 0

Fig. 2. Te mau ma'i i Tahiti e i Moorea, i te mahana maha 14 nō Mē 2020

No roto mai : Piha hi'opo'ara'a i te mau ma'i, Fa'aterera'a nui no te ea

Fig. 1. Rahira'a ta'ata tei ma'i hia i te COVID-19 'i Pōrīnetia farāni nei mai te omuara'a mai

No roto mai : Piha hi'opo'ara'a i te mau ma'i, Fa'aterera'a nui no te ea

Te fa'ahepora'a e 'opaniapani i roto i te hō'ē fare i fa'ata'ahia e te Hau Fenua nō te feia i ho'i mai i te Fenua nei.

Mai te 16 nō māti 2020, 'ua fa'aoti te Hau Fenua ia 'itehia tātou i roto i te parau nō teie fifi ma'i Covid-19 tei pāre nā te Ao nei. Mai reira 'ua ha'amauhia te mau ravea pāururura'a nō te mau ta'ata atoa e tae mai nei i te fenua nei nā te ara mai. Tae mai i teie mahana, e mea fa'ahepohia te vai 'opaniapanira'a i nia noa ra i te fenua nō Tahiti, nō te pāururura'a i te mau ta'a motu. Teie mau 'opaniapanira'a, e nehenehe te reira e tupu i te nohora'a utuafare e aore ra i roto i te hō'ē fare tei tārahuhia e te Hau Fenua. Te feia o tei ro'ohia i teie nei tiroiro, 'ua tae mai rātou i Pōrīnetia nei nā mua atu i te 28 nō Māti, nā nia mai i te manureva hopea nā te ara mai.

Te pararera'a o te ma'i e te rahira'a ta'ata ma'i e mea nā roto mai ia te mau ta'ata ma'i i ho'i mai nā te ara e o tei ore i fa'atura maitai i te vai 'opanipani'a. I mua i te rahira'a o te mau ta'ata tei ma'i hia, 'ua fa'ahepohia tātou ia vai 'opanipani nō te hō'ē roara'a ahuru mā maha mahana. Te tape'ara'ahia te mau rerera'a manureva, nā te reira i tape'a i te pārarera'a o te ma'i.

Te fa'a'arara'a no te tāmaura'a o te mau rerera'a manureva i tārahuhia e te Hau Farāni (Continuité Territoriale) o te fa'aho'i mai i te feia tumu no te fenua nei, o te reira teie e pe'ape'ahia nei, inaha e nehenehe te tiroiro e pārare fa'ahou i roto i te huirā'atira, i rave ai te mau Tī'a mana no te Ea i te mau fa'aotira'a 'eta'eta nō te arai i te pārarera'a o teie ma'i, eiaha atoa ho'i tātou ia ora fa'ahou mai i te vai 'opanipani'a o tā tātou i 'ite i te mau hepetoma i mairi 'ae nei. 'Ua fa'aoti te Hau Fenua i roto i tāna rurura'a o te mau Fa'atere Hau nō nanahi ra, ia ha'apāpu e ia tāmāu i te rave i te fa'aotira'a i fa'aotihia i te taime i 'iritihia ai te mau rerera'a o te mau manureva (Continuité Territoriale). Nā te reira i tape'a i te pārarera'a o te ma'i.

Hou a haere mai ai i Porīnetia nei e mea tītauhia te mau ta'ata atoa ia hi'opo'ahia rātou hou a rave ai i te manureva. Te ta'ata aita tōna e tiroiro, o oia anae te nehenehe e rave i te manureva. E mea tītau atoa hia rātou ia tu'urima i te hō'ē parau e te fa'ari'i nei rātou i te hō'ē vai 'opanipani'a i roto i te fare o te tārahuhia e te Hau Fenua. Ia tae mai teie mau ta'ata i Porīnetia nei, e tape'a hia rātou nō te hō'ē roara'a hō'ē ahuru mā maha mahana. Ia hope teie tau 'opanipani'a e hi'opo'a fa'ahouhia rātou hou a ho'i atu ai i roto i tō rātou mau utuafare.

E mau fa'aotira'a teie o tei pāroru maitai i tō tātou fenua i teie tiroiro

Te fa'ari'ira'a te mau ta'ata e ho'i mai i te fenua nei

No te fa'aaineinera'a i te ho'ira'a mai tō tātou mau ta'ata e vai ra i te fenua nō Fārāni, 'ua feruri te Hau Fenua i te hō'ē ravea nō te fa'ari'ira'a ia rātou nā roto i te fa'ahepora'a ia vai 'opanipani nō te hō'ē roara'a e piti hepetoma ; i teie mahana 369 piha i fa'ata'ahia nō rātou. E nehenehe rā tō te fenua nei e fa'ari'i 680 ta'ata e hau atu mai te peu e mārā'a te ta'ata e ho'i maira i te fenua nei.

Te mau ha'api'ipi'ira'a i roto i te mau Taiete 'Ohipa nō te Fenua nei.

I mua i te ha'amata fa'ahourā'a te 'ohipa i te fenua nei, 'ua fa'anaho te Pū Tī'a'au i te fifi ma'i Covid-19 e te Fa'aterera'a o te Ea nō te fenua nei, i te mau ha'api'ipi'ira'a nō te ape'era'a i te mau Taiete 'Ohipa i roto i te ha'amata fa'ahourā'a i tā rātou 'ohipa, i nia ihoa ra i te tumu parau nō te Pārurura'a.

E piti hora te roara'a nō teie mau ha'api'ipi'ira'a, nā roto i nā tuhaa e toru i muri nei :

1 - Nā te hō'ē taote nō te Pū hi'opo'ara'a i te mau ma'i e fa'atere mai te ha'api'ipi'ira'a i nia i te parau nō te ma'i, tōna mau tapa'o, te tī'a'aura'a i teie fifi ma'i, e te vai ara noa ra'a ia ore ia tupu fa'ahou teie ma'i.

2 - Nā te hō'ē ti'a nō te Fa'aterera'a o te 'Ohipa e arata'i mai te ha'api'ipi'ira'a i nia i te parau nō te mau ravea pārurura'a no te pae o te Ea, e tōna fa'a'ohipara'a i roto i te mau Taiete 'Ohipa ia ha'amata fa'ahou te 'ohipa.

3 - Nā te hō'ē Tuati utuutu ma'i no te pae Apuru a Ea e horoa mai i te mau poro'i nō te fa'ahora'a Apuru a Ea e tae noa atu i te parau nō te Pārurura'a.

'Ua ha'amata teie ha'api'ipi'ira'a i teie po'ipo'i mahana maha nei i roto i te Fare Pote'e no te Fa'aterera'a o te Ea. 'Ua haere roa atu te Fa'atere Hau nō te Ea e te Fa'atere o te Ea nō te 'Iriti i teie nei ha'api'ipi'ira'a, e nō te fa'aitoitora'a atoa i te mau ti'a nō te mau Taiete 'Ohipa tei tae mai. Nā rātou ia e 'opere atu teie mau ha'api'ipi'ira'a i roto i tō rātou mau hoa rave 'ohipa.

E piti hepetoma tei fa'ata'ahia no teie mau ha'api'ipi'ira'a.

TE PORO'I NŌ TEIE MAHANA

IA VAI ARA NOA Ā TĀTOU

'AITA Ā TEIE FIFI MA'I I ORE ATURA

A FA'A'OHIPA I TE MAU
RAVEA PĀRURU

MĀURUURU E FA'AITOITO
